

Project: **START – Sport TrAining to Run Together**
Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

Vadovas

“START Project Transnational Training”

Project: **START – Sport TrAining to Run Together**
Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

Žodynėlis

Neformalus švietimas (NŠ):

Tai bet kokia organizuota edukacinė veikla, vykstanti neformalioje švietimo sistemoje. Paprastai tai yra lankstesnė, orientuota į besimokantį, kontekstualizuota ir aktyviu dalyvavimu paremta ugdymo sistema. Konkrečios neformalaus ugdymo tikslinės grupės nėra - tai gali būti vaikai, jaunimas ar suaugusieji. Besimokančiųjų susidomėjimas ir motyvacija yra jų dalyvavimo varomoji jėga. Dėl šios priežasties dažnai laikoma labiau įtraukiančia edukacijos forma, palyginti su formaliu mokymusi.

Mokymasis per sportą (MPS):

Tai pedagoginis požiūris, kuris naudoja sportą ir fizinį aktyvumą kaip priemonę platinti vertybių rinkinį, siekiant sukurti konkrečias kompetencijas, kurios gali pagerinti skirtingas gyvenimo sritis. Švietimas per sportą padeda stiprinti socialines, kultūrinės, moralines ir etines kompetencijas, kad būtų galima keistis asmeniniame, profesiniame ir socialiniame gyvenime. Tai procesas, kurio metu sportas ir fizinė veikla tampa įrankiais, kuriais siekiama pirmiausia įgyvendinti švietimo tikslus, kai pats sportas tampa antraeilium ugdymo tikslu

Integracija per sportą (IPS):

Sportinės veiklos, ypač mėgėjiškas sportas, gali turėti teikšmingos įtakos bendruomeninių ir socialinių ryškių kūrimui, tobulinimui ir išsaugojimui. Sportas sujungia visų socialinių grupių ir įvairių patirčių žmones. Net ir profesionaliame sporte heterogeniškos (nevienalytės) komandos pasiekia itin aukštų rezultatų.

Project: **START – Sport TrAining to Run Together**
Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

APIE START PROJEKTĄ

START trumpai

- Mažosios partnerystės projektas
- Parengtas pagal 2017 m. Erasmus+ SPORT programos prioritetą "Skatinti socialinę integraciją ir lygias galimybes per sportą ir sporte".
- Projekto partneriai yra iš 5 Europos šalių: Italijos, Bulgarijos, Suomijos, Lietuvos ir Portugalijos
- Trukmė – 24 mėn.
- Pradžia 1/01/2018
- Pabaiga 31/12/2019

Pagrindinis tikslas

Projekto "START – Sport Training to Run Together" tikslas yra gerinti ir stiprinti viziją, kad sportas gali būti naudojamas kaip įrankis įvairių socialinių problemų, integracijos ir lygių galimybių gerinimui.

Kas yra START projektas?

- **mobilumo veiklos** asmenis, aktyviai veikiantiems sporto sferoje (mokytojams, treneriams, auklėtojams), projektų vadovams, vadybininkams ir NVO, kurios dirba su pažeidžiamomis visuomenės grupėmis, personalui (migrantai, nesimokantis ir nedirbantis jaunimas, moterys ir pan.);

Project: **START – Sport TrAining to Run Together**
Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

- **Mokymai ir Sporto dienos** Projekto partnerių šalyse. Veikla siekiama suburti aktyviai sporto sferoje veikiančius asmenis ir su pažeidžiamomis visuomenės grupėmis dirbančius NVO atstovus bedrai veiklai ir patirties pasidalinimui. Sporto dienų metu organizuojamos mėgėjiško sporto veiklos, žaidžiama, aktyviai ir kolektyviai leidžiamas laikas, mokomasi sportuoti ir žaisti kartu.

START siekia tikslų dviem skirtingomis kryptimis:

- Propaguoti sportą kaip įrankį socialinei integracijai. Mokyti aktyviai sporto sferoje dirbančius asmenis ir su pažeidžiamomis visuomenės grupėmis dirbančius NVO atstovus naudoti sportą kaip metodą skatinti glaudesnį ryšį tarp įvairių socialinių grupių, ugdyti toleranciją, pakantumą, mokyti savitarpio pagalbos ir paramos.
- Skatinti aktyvesnę vietos bendruomenių ir socialiai pažeidžiamų grupių atstovų dalyvavimą sporte ir sportinėse veiklose.

Projekto uždaviniai:

- Ugdyti partnerių gebėjimą veikti tarptautinėje aplinkoje, dalintis idėjomis ir gerąja patirtimi.
- Propaguoti sportą ir aktyvų laisvalaikį kaip įrankius socialinei integracijai ir lygioms galimybėms užtikrinti.

Project: **START – Sport Training to Run Together**
Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

APIE MOKYMUS “INTEGRACIJA PER SPORTĄ”
SOFIJA – BULGARIA
BALANDŽIO 23-27, 2018 M.

Projektas START skatina aktyviai sporto sferoje veikiančius asmenis ir su pažeidžiamomis visuomenės grupėmis dirbančius NVO atstovus keistis gerąją patirtimi ir ieškoti naujų būdų, kaip išnaudoti sportą ir sportines veiklas siekiant sklandesnės socialinės integracijos ir lygių galimybių. Mokymų metu įgytas žinias dalyviai perdavė kolegoms mokymų savo šalyse metu (WP2).

Mokymų trukmė: 3 darbo dienos ir 2 dienos kelionei į/iš mokymų.

Mokymų tikslas: gerinti ir stiprinti viziją, kad sportas gali būti naudojamas kaip įrankis įvairių socialinių problemų, integracijos ir lygių galimybių gerinimui ir siekti, kad specialistai, dirbantys

Project: **START – Sport TrAining to Run Together**
Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

sporto srityje įgytų naujų žinių/patirties ir metodų, kurie padės dirbant su pažeidžiamomis grupėmis (imigrantai, socialinės rizikos grupės, moterys, suaugusieji ir t.t.)

Mokymų metu akcentuota sporto, kaip socialinės įtraukties įrankio ir metodo svarba. Sportas – veikla ir kalba suprantama visiems. Tai – universalus būdas susikalbėti ir bendrauti įvairių rasių, kultūrų, išsilavinimo ir socialinės kilmės žmonėms. Kartu tai puiki priemonė ugdyti pakantumą, toleranciją, pagarbą taisyklėms, mokytis savarankiškumo, atsakomybės už save ir kitą, lavinti gebėjimą greitai priimti sprendimus ir veikti individualiai. Užsiimant komandiniu sportu ar žaidžiant sportinius žaidimus, ugdomas gebėjimas veikti komandoje, prisiimti tam tikrą vaidmenį joje, atlikti tam tikrą ribotą funkciją visos komandos labui ir pan. Visa tai ugdo toleranciją, skatina savitarpio supratimą ir socialinę integraciją. Tuo pačiu užtikrinamas sklandesnis socializacijos procesas, didinamas asmens pasitikėjimas savimi ir aplinkiniais, ugdomas savigarbos ir pagarbos kitam jausmas, mokoma laikytis taisyklių ir suvokti jų svarbą.

Project: **START – Sport TrAining to Run Together**
Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

START
Sport TrAining to Run Together

Cofinanziato dal
programma Erasmus+
dell'Unione europea

Dalyviai

Kiekvienas projekto partneris atsiuntė po 1 sporto ekspertą į šiuos mokymus. Profesionalai turėjo galimybę diskutuoti, keistis idėjomis ir patirtimi bei tuo pačiu kurti naujas praktikas, kaip efektyviai ir patraukliai išnaudoti sportą kaip įrankį socialinei integracijai ir lygių galimybių užtikrinimui.

Įgyta patirtimi ir žiniomis dalyviai pasidalino mokymų savo šalyse metu.

Neformalaus ugdymo metodai:

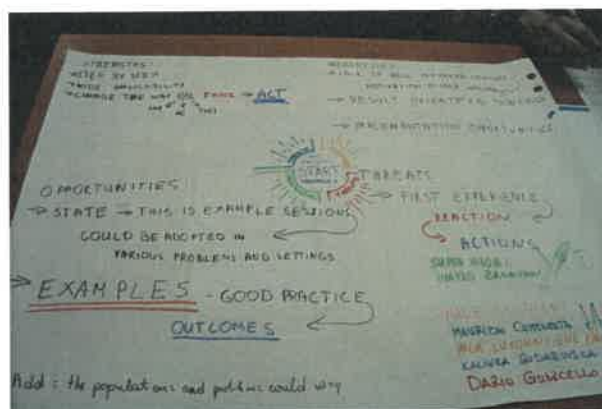
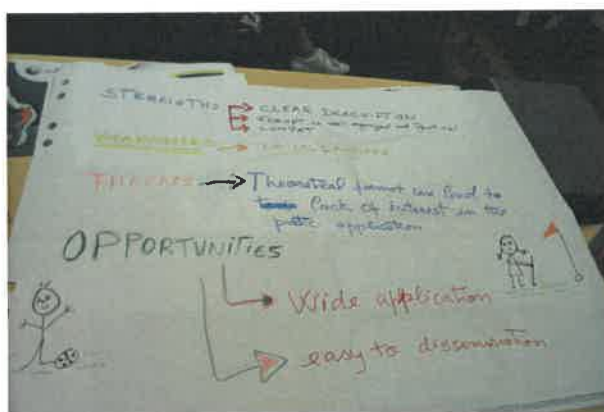
Projektas START remiasi neformalaus ugdymo metodais siekiant, kad dalyviai įgytų žinias aktyviai klausydamiesi, dalyvaudami ir bendraudami.

Neformalus ugdymas - tai bet kokia organizuota edukacinė veikla, vykstanti neformalioje švietimo sistemoje. Paprastai tai yra lankstesnė, orientuota į besimokantį, kontekstualizuota ir aktyviu

Project: **START – Sport TrAining to Run Together**
Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

dayvavimu paremta ugdymo sistema. Neformalaus ugdymo tikslinės grupės nėra - tai gali būti vaikai, jaunimas ar suaugusieji.

Mokymasis su ir iš bendraamžių

Projektas START skatina kurta sistemą, kuri remiasi mokymusi iš ir kartu su bendraamžiais. Reikiamą mokymosi kryptį užduoti turėtų veiklas piržiūrintis, organizuojantis ir jose dalyvaujantis mokytojas, treneris, edukologas, animatorius. Kiekvienas gali skaityti knygos parašytas tiesas ir teorijas, bei universalizuotą patirtį, o pagrindinis šio mokymosi bruožas – mokymasis ir patirties perėmimas iš šalia ir kartu esančių. Tokia mokymosi metodologija skatina ir generuoja natūralius pokyčius, įkvėptus spontaniško ir nuoširdaus bendravimo, patirties sklaidos, argumentuotų ginčų ir požiūrių skirtumų.

ES pridėtinė vertė

Mokymų Bulgarijoje metu, projekto partnerių deleguoti sporto ekspertai išbandė 360 laipsnių mokymo metodologiją ir aplankė Europos sporto sostinę 2018 metais tapusią Sofiją. Įgyta patirtis praturtino dalyvių patirtį veikiant tarpkultūrinėje terpėje.

Project: **START – Sport TrAining to Run Together**
Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

START

Sport TrAining to Run Together

Cofinanziato dal
programma Erasmus+
dell'Unione europea

Pasirengimas Tarptautiniams mokymams ir jų vykdymas

Trumpa mokymų sesija “Integracija per sportą” buvo sudaryta iš pasirengimo ir vykdymo fazių (3 mokymų dienos+2 dienos kelionei į/iš mokymų) ir vyko Bulgarian sports development association būstinėje. Mokymams vadovavo neformalaus ugdymo ir sporto patirtį turintys ekspertai ir dalyvavo 7 treneriai, instruktoriai, mokytojai, aktyviai veikiantys sporto srityje, projektų vadovai ir nevyriausybių organizacijų atstovai.

Project: **START – Sport TrAining to Run Together**
 Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

Vardas, Pavardė	Šalis	Atstovaujama organizacija
Inga Lukonaitienė	Lietuva	Biržų lengvosios atletikos sporto klubas
Isaura Nogueira	Portugalija	Freguesia de Gondomar (S. Cosme), Valbom e Jovim – UFGVJ
Ângela Barbosa	Portugalija	Freguesia de Gondomar (S. Cosme), Valbom e Jovim – UFGVJ
Daniel Villas Boas	Suomija	Helsingin Nuorten Miesten Kriatillinen Yhdistys ry
Maurizio Cammarata	Italija	A.S.D. Gruppo Atletico Polisportivo Castelbuonese
Dario Guarcello	Italija	Municipality of Castelbuono
Kalinka Gudarovska	Bulgarija	Bulgarian sports development association
Ivaylo Zdravkov (lektorius)	Bulgarija	Bulgarian sports development association
Yoanna Dochevska (lektorė)	Bulgarija	Bulgarian sports development association

Bulgarian sports development association buvo atsakinga už mokymų organizavimą ir vykdymą, pasiremiant neformalaus ugdymo principais. Dalyviai turėjo galimybę naudoti jų poreikiams pritaikytus įvairius kūrybiškumą ir bendravimu paremtus metodus. Keli naudotų mokymo metodų pavyzdžiai : teorinis pagrindimas, apvalus stalas, Compass/Salto sesija, individualios/grupinės veiklos, veikla, paremta darbo su maža grupe patirtimi, situacijos analizė, realus veikimas. Neformalaus mokymo metodologija buvo grįsta “mokymosi per veiklą” principu, bendradarbiavimo tarp dalyvių, kūrybiško mąstymo skaitinimu, pasitikėjimo savo jėgomis stiprinimu ir gebėjimų keistis patirtimi ugdymu. Idėjų, patirties sklaida ir mainai yra dalyvavimu pagrįsto mokymo metodologijos esmė. Mokymų metu taip pat naudotas Move and learn manual: <http://www.moveandlearn.org/> , apibūdinantis sporto švietimą, švietimą per sportą ir švietimą sportui.

Mokymų metu išanalizuotos technikos ir metodai, reikalingi norint naudoti sportą kaip priemonę darbui su socialinės rizikos grupėms priklausančiais jaonais žmonėmis, siekiant įvairių socialinių problem sprendimo , integracijos ir lygių galimybių gerinimo.

Mokymų pabaigoje parengtas trumpas vadovas “START Project Transnational Training”, talpinantis mokymų ir projekto partnerių gerą patirtį, metodologijos aprašymas ir patarimai, kaip efektyviai naudoti sportą kaip priemonę socialinių problem sprendimui ir integracijai. Vadovo rengime

Project: **START – Sport TrAining to Run Together**
Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

dalyvavio visi mokymų dalyviai. Jis yra prienamas anglų kalba ir 5 nacionalinėmis kalbomis bei patalpintas projekto tinklalapyje.

Mokymų programa

Balandžio 24, 2018 – Pirma mokymų diena

- 10.00 -10.30 Atidarymas
- 10.30 – 11.00 Projekto START – Sport TrAining to Run Together pristatymas
- 11.00 – 11.30 Projekto dalyvių prisistatymas
- 11.30- 12.30 START – Sport TrAining to Run Together – veiklos ir tvarkaraštis
- 12.30 – 13.00 Kas yra neformalus ugdymas? Kolb eksperimentinis mokymo ciklas ir MPS
Kaip tai veikia? Ar žinote, kas yra jūsų švietimo objektas? Kokio socialinio pokyčio jūs siekiate?
- 13.00-14.00 Pertrauka
- 14.00-15.00 Veikla: neformalus ugdymas
- 15.00-16.00 Įžanga į mokymąsi per sportą /MPS

Co-funded by the
Erasmus+ programme
of the European Union

BULGARIAN SPORTS
DEVELOPMENT ASSOCIATION

UNIÃO DAS FREGUESIAS
de Gondomar (S. Cosme) Valbom e Jovim

Project: **START – Sport TrAining to Run Together**
Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

16.00-17.00 Kuo skiriasi sporto švietimas, švietimas per sportą ir švietimas sportui?
17.00-18.00 Apibendrinimas ir aptarimas
Vakaras Bendravimas

Balandžio 25, 2018 – Antra mokymų diena

9.45 – 10.00 MPS praktika
10.00 – 12.00 MPS socialinei integracijai
12.30 – 13.00 Apibendrinimas
13.00 – 14.00 Pietūs
14.00 – 16.00 MPS problem sprendimui
15.00 – 15.45 Apibendrinimas
15.45 – 16.00 Kavos pertrauka
16.00 – 16.45 MPS kultūros įvairovei
16.45 – 17.15 Apibendrinimas
17.15 – 18.00 Galutinės išvados, apibendrinimas, tolesnių veiksmų nustatymas
Vakaras Bendravimas

Balandžio 26, 2018 – Trečioji mokymų diena

9.45 – 10.00 Rytinė kava
10.00 – 10.30 MPS patirties įvertinimas
10.30 – 13.00 Vadovo sudarymas – I dalis
13.00 – 14.00 Pietūs
14.00 – 16.00 Vadovo sudarymas – II dalis
15.45 – 16.00 Kavos pertrauka
16.00 – 16.45 Vadovo sudarymas – III dalis
16.45 – 17.15 Apibendrinimas
17.15 – 18.00 Galutinės išvados, apibendrinimas, tolesnių veiksmų nustatymas

Vakaras Bendravimas

Project: **START – Sport TrAining to Run Together**
Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

Metodologija

Pavadinimas	Day 1, Session 1 -11.30 – 13:00 Sport TrAining to Run Together		
Atsakingas asmuo	Bulgarian sports development association (BSDA)		
Data ir laikas	Diena 1, Sesija 1 -11.30 – 13:00		
Vieta ir priemonės	Mokymų kambarys, popierius, rašikliai, lipni juosta, projektoriai, nešiojamas kompiuteris.		
Tikslai: (laukiami mokymosi rezultatai)	Kas yra neformalus švietimas? - kokia yra švietimo funkcija? - kas yra formalus švietimas? - kas yra neformalus švietimas? - kokia neformalaus švietimo reikšmė?		
Sesijos planas (detalus laiko ir atsakomybių planavimas)	Laikas (nuo-iki)	Aprašymas	Atsakingas
	12:30 – 13:00	Įvadas Sesija 1 – Neformalus švietimas Kas tai? (trumpa prezentacija) - 15 - 20 min. Kolb eksperimentinis mokymo ciklas ir MPS Kaip tai veikia? (trumpa prezentacija)	BSDA

Project: **START – Sport TrAining to Run Together**
 Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

		<p>- 15 - 20 min. Ar žinote, kas yra jūsų švietimo objektas? (dalyvių diskusija) – 15 - 20 min.</p> <p>Kokio socialinio pokyčio jūs siekiate? (dalyvių diskusija apie neformalų švietimą ir tai, kaip jie jį suvokia) – 15 - 20 min.</p> <p>Neformalaus švietimo pavyzdžiai. (kiekvienas dalyvis pateikia po 3 pavyzdžius iš kasdienio gyvenimo, kur gali būti taikomas neformalus švietimas) - 5 -10 min.</p>	
<p>Ataskaita (svarbiausi punktai, išvados, elementai)</p>	<p>Turinys ir priemonės:</p> <p>Kokia yra švietimo funkcija? Svarbiausia švietimo funkcija – socializacija. Jeigu norime išmokyti vaiką normų, taisyklių ir vertybių, jis turi gyventi pilnavertiškoje ir organizuotoje visuomenėje. Tokios visuomenės pagrindas yra švietimo sistema ir todėl švietimas vaidina didelį vaidmenį vaiko socializacijos procese.</p> <p>Kas yra formalus švietimo sistema? Formalus mokymas mokykloje, vykdomas specialiai tam paruoštų mokytojų.</p> <p>Neformalus ugdymas vyksta <u>nebūtinai klasėje</u>, ne mokyklos programose, bendruomenių organizacijose, muziejuose, bibliotekose, namuose ir kt.</p> <p>Kokia yra neformalau švietimo prasmė? tai bet kokia organizuota edukacinė veikla, vykstanti neformalioje švietimo sistemoje. Paprastai tai yra lankstesnė, orientuota į besimokantį, kontekstualizuota ir aktyviu dalyvavimu paremta ugdymo sistema. Neformalaus ugdymo tikslinės grupės nėra - tai gali būti vaikai, jaunimas ar suaugusieji.</p> <p>Kolb eksperimentinis mokymo ciklas: David Kolb 1984 m. paskelbė savo mokymo metodologiją.</p>		

Project: **START – Sport TrAining to Run Together**
Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

	<p>Kolb eksperimentinio mokymo teorija veikia 2 lygiais: 4 fazių mokymo ciklas ir 4 skirtingi mokymo stiliai. Kolb teorija pagrįsta besimokančiojo vidinio kognityvinio proceso analize.</p> <p>Kolb teigia, kad mokymasis apima abstrakčių sąvokų (konceptų) išmokimą ir lankstų jų taikymą priklausomai nuo situacijos. Naujų konceptų išmokimą lemia nauja patirtis ir įspūdžiai.</p> <p>Ši mokymosi teoriją yra vienas iš plačiausiai naudojamų mokymosi modelių. Patirtinis mokymasis yra grindžiamas prielaida, kad žmogus mokosi iš tiesioginės patirties ir "mokosi veikdamas".</p> <p>“Mokymasis yra procesas, kai žinios įgyjamos transformuojant patirtį”</p>
--	--

Pavadinimas	Neformalus švietimas (NŠ)		
Atsakingas asmuo	BSDA		
Data ir laikas	Diena 1, Sesija 2 -14.00 – 17:00		
Vieta ir priemonės	Mokymų kambarys, popierius, rašikliai, lipni juosta, projektoriai, nešiojamas kompiuteris.		
Tikslai: (laukiami mokymosi rezultatai)	<p>Kas yra neformalus ugdymas?</p> <ul style="list-style-type: none"> - išsiaiškinti, kokie yra kokybiško NŠ ir MPS aspektai. - kokie yra pagrindiniai NŠ ir MPS principai? Kokios aplinkos reikia NŠ ir MPS? - suprasti skirtumą tarp NŠ ir MPS. - suprasti, kuo skiriasi sporto švietimas, švietimas per sportą ir švietimas sportui. 		
Sesijos planas (detalus laiko ir atsakomybių planavimas)	Laikas (nuo-iki)	Aprašymas	Atsakingas
	14:00 – 15:00	<p>Sesija 2 – Neformalus švietimas (NŠ) Formlus švietimas vs NŠ? (trumpa prezentacija)- 15 - 20 min. Kodėl neformalus švietimas yra svarbus? (dalyvių diskusija) – 15 - 20 min. Kokie gebėjimai ir įgūdžiai gali būti vystomi</p>	BSDA

Project: **START – Sport TrAining to Run Together**
Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

		NŠ pagalba? (kiekvienas dalyvis ant popieriaus parašo 5 įgūdžius/gebėjimus, kuriuos galima tobulinti NŠ pagalba) (dalyvių diskusija dėl to, ar jie sutinka, ar ne su pasiūlytais pavyzdžiais ir kodėl) - 20 min.	
	15:00 – 16:00	Įvadas į MPS (trumpa prezentacija)- 15 - 20 min. Kuo skiriasi sporto švietimas, švietimas per sportą ir švietimas sportui? (trumpa prezentacija)- 15 - 20 min. Kokie yra sporto švietimo, švietimo per sportą ir švietimo sportui pavyzdžiai? (dalyvių diskusija) - 20 min.	BSDA
	16:00 – 17:00	Pagrindiniai MPS principai ir elementai (trumpa prezentacija)- 15 - 20 min. (dalyvių diskusija, kaip jie supranta MPS). - 10 - 20 min. MPS sąvokos suformulavimas. - 5- 10 min. Kiekvienas pristato savo suformuotą apibėžimą, įvertinimai, diskusijos. - 10 - 20 min.	BSDA
Ataskaita (svarbiausi punktai, išvados, elementai)	<p>Turinys ir priemonės:</p> <p>Kodėl NŠ yra svarbus? Švietimas yra neišvengiama kiekvieno individo gyvenimo dalis. Neformaliame švietime yra ir formaliojo ugdymo aspektų, tačiau neformalus ugdymas dažniausiai pasireiškia kaip trumpalaikės savanoriškos programos, neįeinančios į tradicines švietimo įstaigų programas. Tai leidžia mokytis įdomiau ir lengviau.</p> <p>Neformalaus švietimo apibrėžimas Tai - bet kokia organizuota edukacinė veikla, vykstanti neformalioje švietimo sistemoje. Paprastai tai yra lankstesnė, orientuota į besimokantį, kontekstualizuota ir aktyviu dalyvavimu paremta ugdymo sistema.</p>		

Project: **START – Sport Training to Run Together**
Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

START
Sport Training to Run Together

Cofinanziato dal
programma Erasmus+
dell'Unione europea

Neformalaus ugdymo tikslinės grupės nėra - tai gali būti vaikai, jaunimas ar suaugusieji.

NŠ gali būti tiek paremtas, tiek neparemtas oficialia mokymo programa. Šio tipo išsilavinimas gali būti perduodamas kvalifikuotų mokytojų arba lyderių, turinčių atitinkamos patirties. Nepaisant to, kad tai nėra formalus išsilavinimas (nesuteikiamas laipsnis ar diplomas), neformalus ugdymas labai praturtina ir ugdo asmens įgūdžius ir gebėjimus. Besimokančiųjų susidomėjimas ir motyvacija yra jų dalyvavimo varomoji jėga. Dėl šios priežasties dažnai NŠ laikomas labiau įtraukiančia edukacijos forma, palyginti su formaliu mokymusi.

Neformaliojo švietimo programos suteikia daug daugiau lankstumo, kadangi turinys ir jo pateikimas yra sukuriami pagal poreikį. Pašalinus formalumą, švietimo institucijos paprastai gali greitai kurti daugiau mokomojo turinio, kurį galima pateikti tikslinei auditorijai, pasitelkiant parankiausias priemones.

Neformalus ugdymas paprastai yra labiau patinkantis besimokantiejiems, ypač kai pasitelkiamos technologinės galimybės, pateikiami prieinami pristatymai ir kursai.

Neformalus švietimas leidžia sutaupyti laiko varginantiems gyviems mokymams. Taip pat lengviau suskirstyti auditoriją pagal užsakomąsias turinio nuostatas, t.y. besimokantieji gali pasirinkti reikalingiausią informaciją ir priėti prie jos prireikus, o ne sėdėti per masinius teorinius mokymus, kuriuose nagrinėjamos temos ne visada yra aktualios.

NŠ dažniausiai remiamas patirtimi ir yra spontaniškas. Nėra oficialios studijų programos ir negaunami jokie kreditai (valandos).

Iš besimokančiojo perspektyvos tai yra savaiminis mokymasis, kuris vyksta kasdieniame gyvenime šeimoje, darbe, laisvalaikio metu ir bendruomenėje.

Literatūra: The impact of Non Formal Education on young people and society, AEGEE Europe

Švietimas sportui

Dauguma tradicinių sporto klubų yra orientuoti į rezultatą. Švietimas sportui suprantamas kaip mokymas siekiant kuo aukštesnių rezultatų, analizuojant būdus, kaip tai pasiekti ir treniruojant išvermę, jėgą, greitį. Pagrindinis tokio švietimo tikslas – ugdyti savybes ir gebėjimus, padedančius pasiekti maksimalių rezultatų. Švietimas sportui skirtingas priklausomai nuo sporto

Project: **START – Sport TrAining to Run Together**
Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

šakos. Neformaliam švietimui čia vietos nelieka.

Sporto švietimas

Tokio švietimo sąvoka yra sudėtingesnė. Sporto švietimo uždaviniai susiję su siekiu gerinti visuomenės sveikatą, ugdyti sveiką gyvenseną, aktyvaus gyvenimo įpročius ir taip siekti geresnės visuomenės gyvenimo kokybės. Sportas ir fizinė veikla čia yra priemonė socialinei gerovei pasiekti. Judėjimas “sportas visiems” yra glaudžiai susijęs su šia švietimo rūšimi. Populiarinant sportą norima kuo daugiau žmonių informuoti apie sveiko ir aktyvaus gyvenimo būdo naudą ir būtinybę.

Švietimas/mokymasis per sportą MPS

Sportas yra vienas pagrindinių įrankių, kurių pagalba yra ugdomos tokios socialinės ir asmeninės vertybės kaip komandos dvasia, disciplina, atkaklumas ir garbinga kova.

Sportas taip pat gali padidinti žinias, motyvaciją ir įgūdžius.

Sportas yra labai veiksminga priemonė vystant įvairius socialinius įgūdžius.

Neformalus ugdymas, kai sportas naudojamas, kaip ugdymo priemonė, gali stipriai įtakoti ateities įsidarbinimo galimybes, suteikti pavyzdinę patirtį darbui, socialiniam įsitraukimui ir demokratiniam dalyvavimui.

MPS apibrėžimas

1 apibrėžimas: yra metodas ugdyti pagrindines kompetencijas skirtingose gyvenimo sferose, naudojant sportą ir fizinį aktyvumą.

2 apibrėžimas: yra pedagoginis požiūris, kuris naudoja sportą ir fizinį aktyvumą kaip priemonę skleisti vertybes, siekiant sukurti konkrečias kompetencijas įvairiose gyvenimo srityse. Švietimas per sportą padeda stiprinti socialines, kultūrinės, moralines ir etines kompetencijas, kad būtų galima keistis asmeniniame, profesiniame ir socialiniame gyvenime.

3 apibrėžimas: tai mokymosi ir mokymo procesas, naudojant personalizuotas sistemas, skirtas įgūdžiams, žinioms ir patirčiai įgyti daugelyje gyvenimo aspektų.

4 apibrėžimas: apima mokymosi procesą, kuriame sportas ir fizinis aktyvumas naudojami kaip priemonė įgyvendinti realius gyvenimo įgūdžius ir gebėjimus asmenims ar grupėms.

Project: **START – Sport TrAining to Run Together**
Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

	<p>Pagrindiniai MPS principai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sportas yra tik priemonė tikslui pasiekti! - mokymuisi reikia laiko! Analizė ir apibendrinimas yra būtini! - sportas yra aktyvi veikla su gausybe emocijų! - mokymesi per sportą mokymąsis yra svarbiau už patį sportą! - MPS pataria garbingą sporto principų, neformalaus švietimo ir darbo su jaunimu etikos.
--	---

Pavadinimas	MPS socialinei integracijai		
Atsakingas asmuo	BSDA		
Data ir laikas	Diena 2, Sesija 3 -10.00 – 13:00		
Vieta ir priemonės	Sporto salė arba stadionas, kita atvira erdvė, krepšinio kamuoliai, skarelės, švilpukas, stoveliai, popierius, lipnūs lapeliai, tušinukai.		
Tikslai: (laukiami mokymosi rezultatai)	<p>MPS socialinei integracijai</p> <ul style="list-style-type: none"> - suvokimas, kuo skiriasi "įtraukimas" ir "atstūmimas" - bendravimo ir vaidmenų pasiskirstymo grupėje stebėjimas - sukurti mokymuisi palankią aplinką ir stebėti, su kokiais kliūtimis susiduriama sportuojant - pasidalinti patirtimi ir suvokti, kas sporte yra "įtraukimas" ir "atstūmimas". 		
Sesijos planas (detalus laiko ir atsakomybių planavimas)	Laikas (nuo-iki)	Aprašymas	Atsakingas
	10:00 – 11:00	<p>Sesija 3 – MPS socialinei integracijai</p> <p>Asmeninė patirtis</p> <p>Dalyviams 3 instrukcijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Papasakoti situaciją, kada pats dalyvis ar jam artimas žmogus pasijuto atstumti. • Pasakyti, kodėl dalyvis ar jam artimas žmogus buvo atstumti ir kaip tada jautėsi. • Papasakoti situaciją, kada jautėsi "įtraukti" ir gerbiami. <p>(dalyvių diskusija) – 15 - 20 min.</p> <p>Kliūtytys Kliūtis suprantama kaip bet kas, kas trukdo</p>	BSDA

Project: **START – Sport TrAining to Run Together**
Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

		<p>asmeniui aktyviai dalyvauti tam tikroje veikloje. Kartais tokios kliūtys atrodo neįveikiamos, bet įvardintos ir aptartios jos gali būti panaikintos. Tokiu būdu daugiau žmonių galėtų aktyviai įsiptraukti į sportą ir sportiness veiklas. Kliūtys gali būti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Individualios. Tokios kliūtys susiję su asmeninėmis savybėmis. • Apinkybių. Tai gali būti fizinės kliūtys natūralioje ar sukurtoje aplinkoje. • Institucinės (organizacinės) pvz. Nacionaliniai įstatymai, aktai, strategijos, priimtose veiklos normos, institucijų gebėjimų trūkumas ir pan. • Požiūris ir visuomenėje ar šeimoje priimtos normos, elgesio stereotipai, tradicijos ir vertybės. <p>Pasidalinkite į 4 grupes ir aptarkite visų rūšių kliūtas. (dalyvių diskusija) – 15 - 20 min. Tikslinės grupės</p> <ul style="list-style-type: none"> • Moterys • Neįgalieji • Pagyvenų žmonės • Vaikai • Mažumų grupės <p>Kokie yra "įtraukimo" ar "atstūmimo" kriterijai, kokius žmones greičiausiai "įtraukiam" ar "atstumiam"? Kodėl? (dalyvių diskusija) – 15 - 20 min.</p>	
	11:00 – 12:30	MPS sesija (sportinis žaidimas) – 90 min.	BSDA
	12:30 – 13:00	Apibendrinimas Kaip visuomenė sukuria vaidmenis ir identitetus? Kaip nutinka, kad mes vienoklius ar kitokius vaidmenis prisiimam?	BSDA

Project: **START – Sport Training to Run Together**
Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

	<p>Ar mes galime nustatyti ir priiimtus vaidmenis pakeisti? Jei taip, kaip? Jei ne, kodėl? Kokie vaidmenys tau yra svarbūs? Kokie vaidmenys svarbūs kitiems? Kokius vaidmenis visuomenė palaiko? Kaip visuomenė skatina socialinė įtrauktį? Kaip visuomenė kovoja su diskriminacija? Kokia patirimi apie įtrauktį ir diskriminaciją galite ir norite pasidalinti? Kaip sportas gali pakeisti socialinius vaidmenis? (dalyvių diskusija) – 30 min.</p>	
<p>Ataskaita (svarbiausi punktai, išvados, elementai)</p>	<p>Turinys ir priemonės:</p> <p>Įtraukimo kriterijai yra charakteristikos, kurias subjektai turi turėti, jei jie nori būti įtraukti į veiklą, o atstūmimo kriterijai yra tos savybės, kurios neleidžia potencialiems dalyviams aktyviai dalyvauti tam tikroje veikloje. Įtraukties ir atstūmimo kriterijai gali būti: amžius, lytis, rasė, etniškumas, tam tikros rūšies ar laipsnio liga, ligos istorija, tam tikrų medicininių, psichosocialinių ar emocinių būsenų buvimas arba nebuvimas.</p> <p>Įtraukties ir atstūmimo kriterijai reiklaingi užtikrinti dalyvių saugumą atvejo tyrimų metu, įgalinti suprasti, ar dalyvis gali dalyvauti tyrime ir ar jo dalyvavimas prisidės prie galutinio rezultato gavimo.</p>	

Pavadinimas	MPS problemų sprendimui
Atsakingas asmuo	BSDA
Data ir laikas	Diena2, Sesija 4 -14.00 – 16:00
Vieta ir priemonės	Sporto salė arba stadionas, kita atvira erdvė, krepšinio kamuoliai, skarelės, švilpukas, stoveliai, popierius, lipnūs lapeliai, tušinukai.

Project: **START – Sport Training to Run Together**
Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

<p>Tikslai: (laukiami mokymosi rezultatai)</p>	<p>MPS problemų sprendimui -Suprasti, ką reiškia “turėti problemų sprendimo gebėjimus” - Suprasti, kad sporto ir sportinių veiklų pagalba galima tobulinti ir formuoti problemų sprendimui reikalingus gebėjimus.</p>		
<p>Sesijos planas (detalus laiko ir atsakomybių planavimas)</p>	<p>Laikas (nuo-iki)</p>	<p>Aprašymas</p>	<p>Atsakingas</p>
	<p>14:00 – 14:30</p>	<p>MPS problemų sprendimui Kas yra problemų sprendimas? Kokios yra problemų sprendimo technikos? Sporto ir fizinių veiklų, ugdančių gebėjimus spręsti problemas, pavyzdžiai. (dalyvių diskusija) – 25 - 30 min.</p>	<p>BSDA</p>
	<p>14:30 – 15:30</p>	<p>MPS sesija. (sportinis žaidimas)</p>	<p>BSDA</p>
	<p>15:30 – 16:00</p>	<p>Apibendrinimas Ar visi jautėsi galėję prisidėti ir aktyviai dalyvauti? Kaip grupė išnaudoja geriausiais savio narių savybes? Ar grupė veikė demokratiškai, ar atsirado/save pasiskyrė lyderis? Ar sunku buvo sukurti laimėjimo strategiją? Kiek įtraukiantis buvo pats žaidimas? Ar visi galėjo žaidime dalyvauti? (dalyvių diskusija) – 30 min.</p>	<p>BSDA</p>
<p>Ataskaita (svarbiausi punktai, išvados, elementai)included in the report)</p>	<p>Turinys ir priemonės: Kas yra problemų sprendimas? Procesas, kai sprendžiamos problemos detalės, kad būtų pasiektas sprendimo būdas. Kokie yra problemų sprendimo būdai? -Nustatykite problemas. Identifikacija yra labai svarbi! -Suprasti visų interesus. - Nurodykite galimus sprendimus (variantus). - Įvertinkite galimus būdus. - Pasirinkite sprendimo būdą arba būdus. - Įforminkite susitarimą (-us). - Susitarti dėl dalyvių kontingento, stebėsenos ir vertinimo.</p>		

Project: **START – Sport TrAining to Run Together**
Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

	<p>Gebėjimas spręsti problemas ir tam reikalingi įgūdžiai yra svarbūs bet kurioje gyvenimo ir veiklos sferoje. Turintys tokius įgūdžius darbuotojai paklausūs visur, kur dirbama su žmogiškaisiais resursais. Problemų sprendimo įgūdžius galima tobulinti praktikuojant pvz. “mind mapping” (proto žemėlapis).</p> <p>Žaidimas Lenktynės su kliūtimis: šiose lenktynėse svarbiausia ne laikas ar greitis, o gebėjimas išvengti kliūčių.</p> <p>Kaip žaisti: sudėliokite įvairias kliūtis ant grindų/žamės ir liepkite dalyviams judėti įvairiais būdais ir tų kliūčių išvengti. Ko išmokstama: šis žaidimas verčia dalyvius ieškoti logiškų sprendimų, kaip išvengti kliūčių. Suvokę, kad fizinės kliūtis galima įveikti tinkamai mąstant, dalyviai galimai lengviau susidoros su kliūtimis gyvenime.</p>
--	--

Pavadinimas	MPS kultūrinei įvairovei		
Atsakingas asmuo	BSDA		
Data ir laikas	Diena2, Sesija 5 -16.00 – 17:30		
Vieta ir priemonės	Sporto sale, atvira erdvė, kreida, kamuoliai, skarelės, švilpukas, stoveliai, popierius, lipni juosta, rašikliai.		
Tikslai: (laukiami mokymosi rezultatai)	<p>MPS kultūrinei įvairovei Didinti informuotumą apie tai, kaip sportas gali būti naudojamas kultūrų įvairovei pažinti. Didinti informuotumą apie tai, kaip sportas gali graiuti kliūtis ir kurta naujus ryšius. Suvokti skirtingus mokymosi stilius Susipažinti su skirtingais mokymų stiliais. Išbandyti skirtingus mokymo stilius</p>		
Sesijos planas (detalus laiko ir atsakomybių planavimas)	Laikas (nuo-iki)	Aprašymas	Atsakingas
	16:00 – 16:15	Sesija 5 – MPS kultūrinei įvairovei įvairovė ir įtrauktis sporte – panašumai ir	BSDA

Project: **START – Sport Training to Run Together**
Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

		<p>skirtumai? Kaip sportas gali skatinti kultūrinį skirtingumą? Kaip galima padaryti įvairovę matomą visuomenėje? Kaip reaguoti į kultūrinį skirtingumą grupėje, kaip tai valdyti? Kokią naudą gali duoti skirtingumas grupėje, visuomenėje? Ką skirtingumas reiškia sportinėje komandoje? Kaip sportas gali kurta taiką ir skatinti kultūrinę įvairovę? (dalyvių diskusija) – 15 min.</p>	
	16:15 – 17:15	MPS sesija (sportinis žaidimas)	BSDA
	17:15 – 17:30	<p>Apibendrinimas Kaip jautėtės šios veiklos metu? • Kas nutiko? Kas buvo įdomu? • Ką manote apie trenerių darbo metodus? • Ar ko nors išmokote? • Ko išmokote? • Kaip to išmokote? • Kaip jus paveikė trenerio vaidmuo? • ką manote apie tokį mokymo stilių (dalyvių diskusija) – 15 min.</p>	BSDA
Ataskaita (svarbiausi punktai, išvados, elementai)	<p>Turinys ir priemonės:</p> <p>“Sportas gali pakeisti pasaulį. Sportas gali įkvėpti pasaulį. Jis kaip niekas kitas gali sujungti žmones. Sportas gali pažadinti viltį ten, kur karaliavo neviltis. Sportas kalba kalba, kurią gali suprasti visi žmonės.” Nelsonas Mandela</p> <p>13 naudos ir iššūkio aspektų, susijusių su kultūrų įvairove darbo vietose. Nauda:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kultūrinė įvairovė skatina kūrybiškumą ir inovacijas 		

Project: **START – Sport Training to Run Together**
Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

2. Vietinės rinkos supratimas ir pažinimas daro verslą konkurencingesnį ir pelningesnį
3. Kultūrinis jautrumas, įžvalga ir konkrečios kultūrinės aplinkos pažinimas reškia labiau į tikslą oporientuotą ir kokybiškesnį marketingą
4. Kultūrinių skirtumus suvokimas leidžia pritraukti geriausius specialistus ir talentingiausius žmones
5. Organizacija, dirbanti įvairių gebėjimų ir patirčių pagrindu, gali pasiūlyti rinkai labiausiai reikalingus produktus ir paslaugas
6. Įvairialypės komandos yra produktyvesnės ir geriau organizuotos
7. Įvairialypė kultūrinė aplinka sudaro galimybes asmenybės vystymuisi ir profesiniam tobulėjimui

Iššūkiai:

1. Tam tikrų kultūrų atstovai nelinkę garsiai reikšti savo idėjų
2. Daugiakultūrinėje komandoje integracija gali būti sudėtingesnė dėl išankstinių nusistatymų ir stereotipų
3. Profesinė komunikacija gali nukentėti dėl skirtingų tradicijų, nuostatų, vertybių ir kalbos
4. Skirtingi įstatymai, įvažiavimo/išvykimo reikalavimai, vizos ir pan. gali sunkinti darbą
5. Skirtingas profesinės etikos suvokimas
6. Darbo stilių prieštaravimas komandoje

Co-funded by the Erasmus+ programme of the European Union

BULGARIAN SPORTS DEVELOPMENT ASSOCIATION

UNIÃO DAS FREGUESIAS de Gondomar (S. Cosme, Valbom e Jovim)

Project: **START – Sport TrAining to Run Together**
Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

Atvejo tyrimas: MPS eksperimentas su vaikais. MPS intergacijai – kaip nugalėti patyčias

Mokymų Bulgarijoje metu, dalyviai galėjo stebėti MPS veiklą su grupe vietos vaikų. BSDA įgyvendino veiklą "Vaidmenys komandoje" (40 psi. Move and learn Manual <http://www.moveandlearn.org/>), kurios pagrindinis tikslas buvo įveikti patyčias. Krepšinio žaidimo metu vaikams buvo suteikti tokie vaidmenys:

- Geras vaikas, drovus ir visada žaidžiantis pagal taisykles;
- Vaikas, patiriantis ekonominius sunkumus, driblinguoja, neduoda kamuolio kitiems;
- Kitus užgauliojantis vaikas, kuris visada meta, neduoda kamuolio kitiems (ir visada nepataiko);
- Migrantų vaikas, kuris visada atiduoda kamuolį kitiems;
- Vaikas, kuris negirdi ir visada garsiai šaukia kitiems;
- Vaikas, kuris nemato ir visada pameta kamuolį;

Po trijų žaidimo kėlinių, kai vienas žaidžiamas paprastai, o kiti du – su fizinėmis kliūtimis (meta tik mergaitės, žaidžiama tik silpnąja ranka, berniukai žaidžia tik gynyboje, berniukai nejuda, žaidžia tik mergaitės) pereinama prie MPS fazės, analizuojant, kas ir kaip iš ko pasityčiojo, kas kaip jautėsi ir ar suvokė, kaip jaučiasi vaikas, kurio vaidmenį teko prisiimti. Vaikai apibendrinimo metu analizuoja, ar jiems teko su panašiomis situacijomis susidurti realiame gyvenime, kaip jie tada jautėsi, kaip jautėsi žaidimo metu, kai norėjo, bet dėl savo vaidmens negalėjo elgtis kitaip, kai nepateisino komandos narių lūkesčių ir buvo užgauliojami. Tokia praktika leidžia pabūti "kito kailyje" ir pačiam pajusti tai, ką jaučia dėl kokių nors priežasčių (negalėjimo gerai matyti, girdėti, judėti, nesuprasdamas kalbos ar pan.) aktyviai dalyvauti žaidime. Tokie žaidimai skatina empatiją ir keičia požiūrį į patyčias.

Vadovas "START Transnational Training Project"

Šis vadovas "START Transnational Training Project", talpinantis savyje mokymų aprašymą, gerosios praktikos pavyzdžius, išbandytus naudojant sportą kaip įrankį socialinės integracijos ir sociokultūrinės įtraukties skatinimui yra prieinamas anglų ir visomis 5 projekto partnerių šalių kalbomis projekto puslapyje. Jį gali laisvai naudoti visi norintys taikyti MPS ir NŠ metodus.

Vadovą rengė visis mokymų dalyviai ir tai yra materialus projekto rezultatas.

Vadovu naudosis lektoriai (mokymų Bulgarijoje dalyviai) seminarų kolegoms savo šalyse metu. Jis bus viešinamas informacinių ir viešinimo reniginių metu bei per projekto naujienlaiškį.

Project: **START – Sport TrAining to Run Together**
Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

START
Sport TrAining to Run Together

Cofinanziato dal
programma Erasmus+
dell'Unione europea

Nuorodos:

Nuotraukos: <http://www.isca-web.org/english/news/movelearnmanualsplendidsourceofinspirationforeducationthroughsporttrainers>

Move and learn manual: <http://www.moveandlearn.org/>

Autoriai:

Yoanna Dochevska, Bulgarian sports development association, Bulgarija
Ivaylo Zdravkov, Bulgarian sports development association, Bulgarija
Kalinka Gudarovska, Bulgarian sports development association, Bulgarija

Project: **START – Sport Training to Run Together**
Project Number **590484-EPP-1-2017-1-IT-SPO-SSCP**
Erasmus+ Sport – Small Collaborative Partnership

Atsakomybės apribojimas

Šis vadovas yra vienas iš "START" projekto, bendrai finansuojamo Europos Sąjungos "Erasmus+" programos lėšomis, rezultatų.

Europos Komisijos parama šio leidinio rengimui nereiškia pritarimo jo turiniui, kuriame pateikiama autorių nuomonė, todėl Europos Komisija negali būti laikoma atsakinga už informaciją panaudotą šiame leidinyje.